



Ilie DAN

BUCURIA ȘI BLESTEMUL VISELOR

Perspectiva onirică reprezintă un capitol slab reprezentat în literatura română, puțin citată, în această ordine de idei, fie și pentru o singură lucrare (*VISUL*), autori ca Urmuz, Gib Mihăescu, Virgil Mazilescu și, ca cel mai reprezentativ, Dumitru Țepeneag (autoexilat la Paris și căsătorit cu Marie-France, fiica lui Eugen Ionescu). Iată de ce o surpriză de proporții ne oferă o autoare din Basarabia, **Claudia PARTOLE**, care a publicat de curând o carte originală și incitantă, cu titlul *Îmblânzirea câinilor* (Iași, Princeps Edit, 2009). Subtitlul ei, cu caracter explicit, *Jurnalul unei experiențe onirice*, pune în evidență concepția autoarei, atât în ceea ce privește fondul ideatic, cât și cu privire la ineditul scriiturii. În consecință, acest „jurnal de noapte” (câți dintre noi n-ar trebui să-l scriem?) care ar putea fi rostit până în ultima clipă reprezintă, de fapt, pe lângă „transportarea în somn”, spovedania lucidă (dar ludică, pe alocuri) a „femeii cu visele”. Această „artă a visatului” (n-am avut de la Ovidiu *Ars amandi*?) înregistrează, conștient și inconștient, drama unor nopți de veghe, prin care autoarea se descoperă pe sine și pe alții, în circumstanțe existențiale diferite, care pot fi ale ei, dar și ale noastre.

„Călătoriile la capătul nopții” sunt seismul unor trăiri esențiale (mentale, afective, cotidiene), un *remember*, adesea tragic sau nedrept, prin care, ca pe un ecran imaginar *trăim* sau *retrăim* într-o lume reală, sau în alta, paralelă. În acest fel, „frunzărirea memoriei” se transformă într-o confesiune dureros de sinceră, pe axa *vis-amintiri* și conferă acestei originale cărți caracterul unui *jurnal al memoriei*, construit din „filele” a 27 de *nopti*, din perioada 1982-2008. Toate au o structură simetrică, întrucât fiecare călătorie în imaginar și subconștient este, printr-un procedeu inedit, explicitată printr-un *diary*, care este un „rezumat”, o „cheie” și o „tălmăcire” a visului sau viselor naratoarei, care se află adeseori la „limita dintre *ființă* și *neființă*”, ceea ce face ca pentru prozatoare visele să fie considerate „niște năluciri” în noapte. Interferența dintre vis și realitate o determină să treacă prin nopți „cu ochii deschiși” sub zodia unei „treimi” dominante: *încercări-ispite-experiențe*.

Monologurile nocturne „zidite” în confesiuni și trăiri virtuale constituie în această carte densă, provocatoare,

dar și „leac” pentru cuget și suflet, un *mélange d'intrere* „trăiri, fantasme, gânduri, peisaje”. Devenită

„femeia nopților”, autoarea are justificate motive, expuse dramatic, descriptiv sau liric, uneori, să creadă că „în somn pe toate le vedem cu o singură față”.

Tocmai în această realitate haotică, „îmbolnăvită” de bucurii, tristeți, nedreptăți și speranțe, se decantează constant valențele personalității autoarei, ca om și ca scriitor, deoarece, după lecturarea fiecărei „călătorii” (una mai interesantă, mai „atirantă” decât alta!) constatăm că ea *se găsește* și *se regăsește* pe sine, fie introspectiv, fie cu obstinație, încât cititorul simte, în interior, că e obligat și (!) să viseze, pentru a supraviețui, în primul rând din punct de vedere spiritual.

Dar dincolo de reverie, ceea ce de multe ori înseamnă o posibilă graniță între lumea reală și cea virtuală, există, totuși, repere care „ne trezesc”. Astfel, în acest volum autoarea ne face cunoștință cu realități imediate, din Basarabia, din România, dar și de aiurea, încât, la un moment dat, cititorul posibil (și ar trebui să fie cât mai mulți !) se simte „teleportat” la Iași, la Tighina, la Valea Fetei, Praga, Palermo, Paris, în Siberia și Asia, la Veneția (unde am fost și eu de 11 ori!) și chiar în Canada și în multe alte locuri! Ce nu se poate în vis!!!

Dar ce se mai poate, și există și în vise, e satul natal, casa părintească, bunicii, copilăria-icoană, relațiile cu prietenii (și, nu numai decît, cu dușmanii !) și cu spațiul sufletesc nemărginit, hărăzit de Dumnezeu.

Și dacă vom fi, poate (!), bucuroși, triști, umbriți de grindina amurgului, dacă o rouă dintr-o stea va spăla clipa trecerii noastre, să mărturisim cu Claudia PARTOLE :

„Toate-s pline de vise: masa, casa, capul și inima mea! Viața și moartea-mi în vis se reflectă”.

